

Jarðhitaborun í Stóra-Laugardal í Tálknafirði

Kristján Sæmundsson

Greinargerð KS-88-09

JARÐHITABORUN Í STÓRA-LAUGARDAL Í TÁLKNAFIRÐI

Jarðhiti er víða í Tálknafirði (md 1). Hitastig er yfirleitt lágt, en rennsli allmikið. Þar sem borað hefur verið hefur alls staðar tekist að auka vatnsrennsli mjög verulega, utan á einu jarðhitasvæði, við Laugardalsá í landi jarðanna Stóra- og Litla-Laugardals.

Jarðhitasvæðið við Laugardalsá er um 250 m á lengd frá NV til SA að hálfu í landi hvorrar jarðar (md 2 og 3). Aðaluppstreymið er við ána Stóra-Laugardalsmegin. Rennsli er dreift og nemur alls 4-6 l/s. Hæstur hiti á vatninu er 53°C. Eru þetta heitustu laugarnar í Tálknafirði. Uppstreymi heita vatnsins er tengt sprungu sem liggur frá NV til SA. Þvert á sprunguna liggja berggangar sem einnig gætu stýrt rennsli heita vatnsins líkt og þekkist víðar í Tálknafirði.

Fyrsta borun í Stóra-Laugardal 1975.

Þegar Tálknafirðingar fóru fyrst að hugsa til hitaveitu var einkum litið til jarðhitasvæðisins við Laugardalsá, enda var talið að þar væri von um heitasta vatnið, eitthvað yfir 50°C. Hins vegar er leiðin inn í þorp um 5 km. Sumarið 1975 var boruð 600 m djúp hola við Laugardalsá. Vatn kom í hana í 80-90 m, 50-53°C heitt. Neðan vatnsæðanna kólnar holan og helst í kringum 44°C niður í 300 m. Þar fyrir neðan hitnar hún jafnt og er hiti í botni 54° (md 4). Úr holunni renna 3,5 l/s af 51,5° heitu vatni. Með tilkomu holunnar dró úr rennsli lauganna sem fyrir voru. Þessi borun sýndi að vatnið í laugunum rennur einhvers staðar að líklega eftir láréttu lagi eða lagamótum, þótt

sprungan veiti því upp síðasta spölinn. Áform um hitaveitu voru lögð á hilluna.

Viðnámsmælingar.

Sumarið 1986 voru gerðar viðnámsniðsmælingar við Laugardalsá í því skyni að kanna legu uppstreymisins sem veitti vatni að NV-SA sprungunni. Fram kom viðnámslægd með N-S stefnu sem liggur frá suður-enda laugalínunnar norður yfir Laugardalsá (md 2).

Borun í Litla Laugardal 1986 og 1987.

Í framhaldi af viðnámsmælingunum var staðsett borhola fyrir eiganda Litla-Laugardals nærri N-S viðnámslægdinni. Holan varð 307 m djúp og hiti 44° í botni. Önnur hola var boruð suðvestan við laugalínuna við Laugardalsá. Sú varð 480 m djúp og 49°C í botni. Í hvorugri sást vísbending um lárétt rennsli ~ 50° heits vatns ofan 100 m. Þótti þá sýnt að aðstreymið í svæðið væri norðar og vestar, Stóra-Laugardalsmegin við ána. Seinni holan (hola 5) var boruð suðvestan við NV-SA-lægu laugalínuna þar sem grunn leitarhola (hola 3 á md 5) benti til að ná mætti um eða yfir 50° heitu vatni.

Borun í Stóra-Laugardal 1987.

Í framhaldi af árangurslausum borunum innan við Laugardalsá var staðsett hola við NV-enda laugalínunnar með hliðsjón af berggangi og sprungunni sem sést í lauginni. Holan varð 167 m djúp og 42°C í botni (md 5). Lárétta rennslið kom ekki fram. Borun var hætt vegna þess hvað hiti var

lágur og hægt vaxandi. Önnur hola var staðsett 50 m austar og boruð í 210 m. Lárétta æðin kemur fram í þeirri holu á 60-80 m dýpi. Þar fyrir neðan kólnar holan og er 43° í botni. Holan gaf í borun um 10 l/s. Það var svipað vatnsmagn og elsta holan er talin geta gefið með dælingu, en á milli þeirra eru 55 m. Vatn hvarf úr gömlu holunni á meðan hola 3 var loftboruð. Vatnsborð í holu 3 stendur 35 cm undir jörð, en úr holu 1 sem er ca. 5 m neðar í landinu renna 3,5 l/s eins og áður sagði. Hola 3 gæti sjálfrunnið ef frárennslið yrði lækkað. Hún er einnig nýtanleg sem dæluhola og gæfi meira en nóg vatn til hitunar í Stóra-Laugardal.

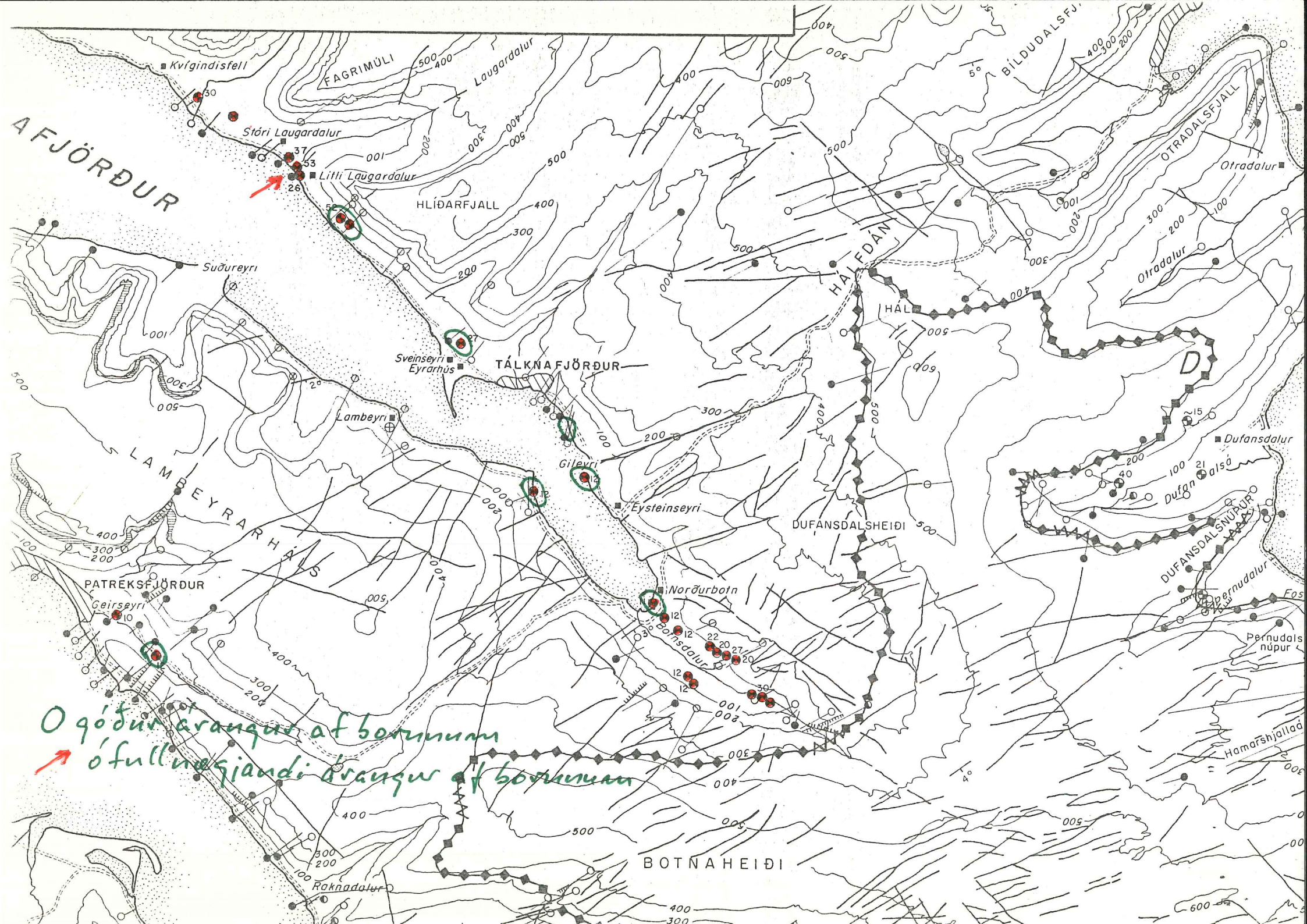
Niðurstöður um jarðhitakerfið.

Heitavatsrennsli að NV-SA sprungunni er bundið við ca. 60 m breiðan kafla milli holu 1 og holu 3 í landi Stóra-Laugardals. Uppstreymisrásarinnar, sem fæðir lárétta streymið og síðan NV-SA sprunguna, er að leita til norðurs eða norðausturs frá þessum kafla einnig innan landamerkja Stóra-Laugardals. Æskilegt og raunar nauðsynlegt er að gera meiri viðnámsmælingar við Laugardalsá til að afmarka uppstreymið nánar, áður en aftur yrði borað.

Lokaorð.

Jarðhitasvæðið við Laugardalsá hefur reynst erfitt viðfangs miðað við önnur jarðhitasvæði í Tálknafirði. Enn þarf að kosta nokkru fé til rannsókna áður en vænta má fullnægjandi árangurs af jarðhitaleitinni, en í Tálknafirði mælist slíkt í tugum l/s (6 staðir með um og yfir 40 l/s rennsli): Litli-Laugardalur/Sveinseyrarhlíð, Sveinseyri, Þórsberg, Eysteinseyri, Norðurbotn, Höfðadalur. Boranirnar í Stóra-Laugardal 1987 gáfu að ýmsu leyti jákvæðan árangur og eru hvetjandi um áframhald.

Kristján Sæmundsson

AFJÖRÐUR

LAMEYRAHÁLS

PATREKSFJÖRÐUR

TÁLKNAFJÖRÐUR

BOTNAHEIÐI

DUFANSDALSHÉIÐI

DUFANSDALSNÚPUR

O góður árangur af borunum
ófullnægjandi árangur af borunum

JHD-JK-4604-KS
8608.0646-EK

STÓRI/LITLI LAUGARDALUR TÁLKNAFIRÐI

NA-SY gongur (N)
340m fyrir utan laugina

HOLA 2

Djárnalaug

ABSTREYMI
HEITS
VATNS

HOLA 3

HOLA 1

HOLA 4

10m

HOLA 3

HOLA 5

MYND 3

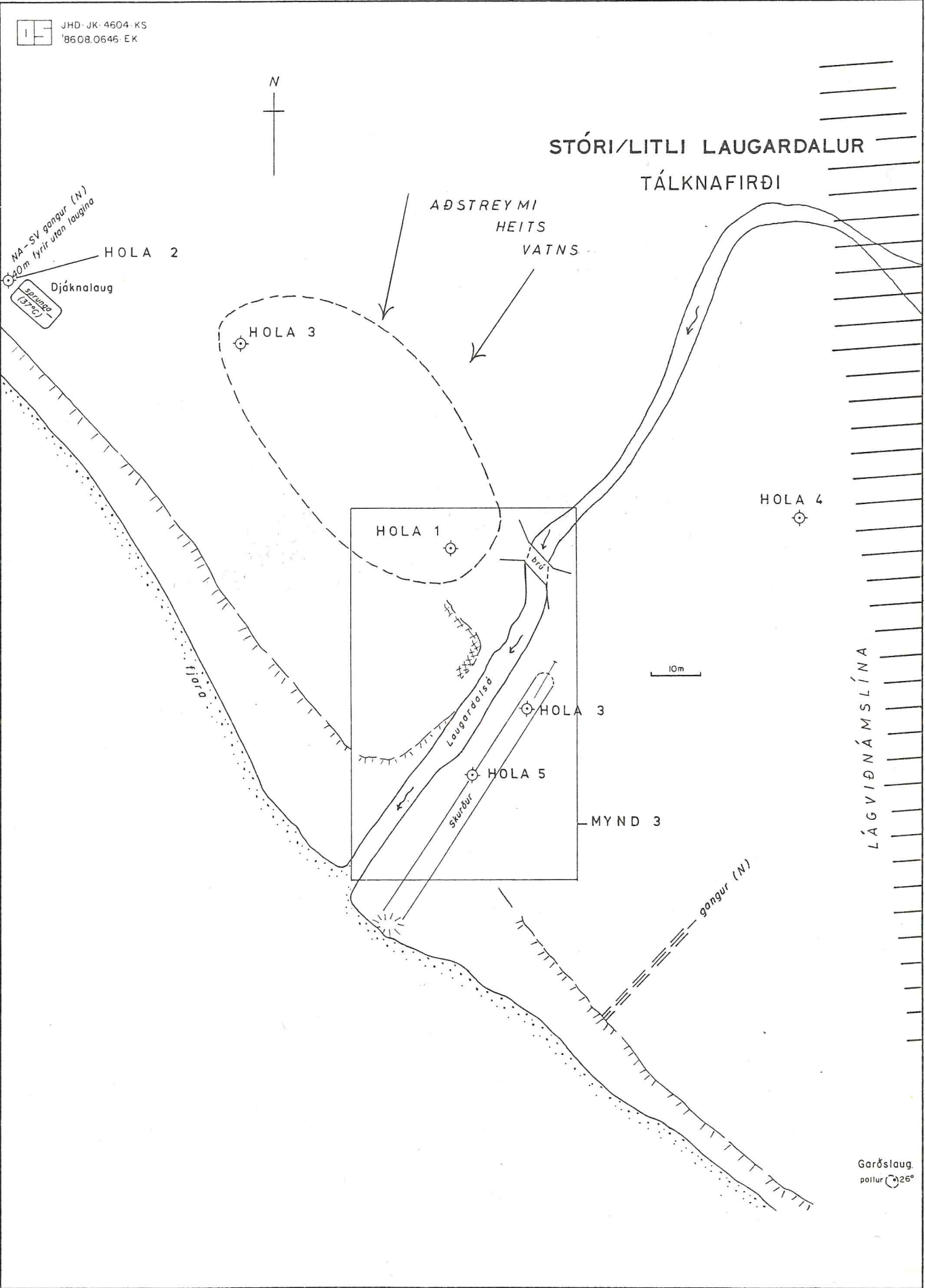
Laugardalsá

Swábur

LÁGVINDNÁMSLÍNA

gongur (N)

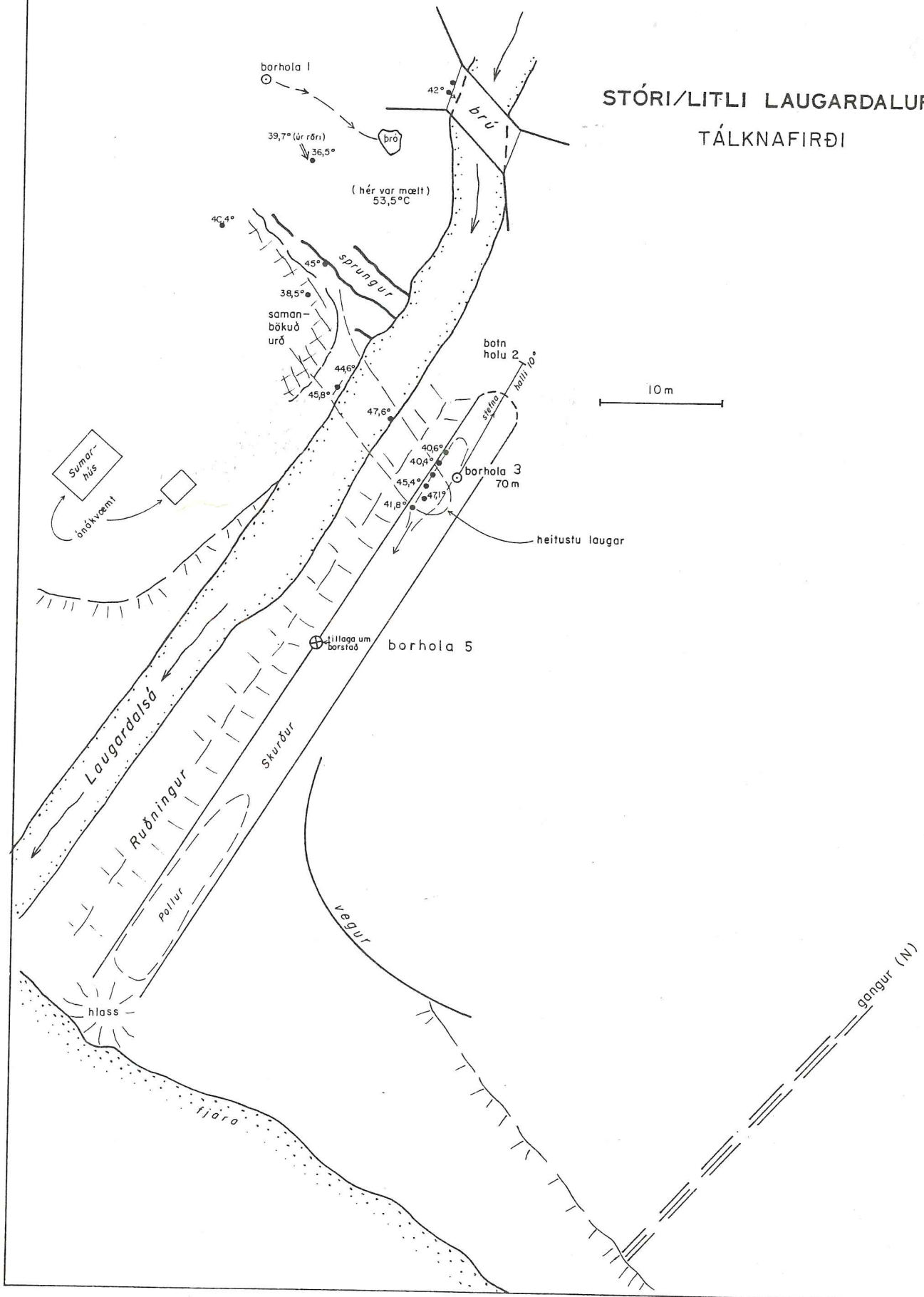
Garðslaug
pallur 25°

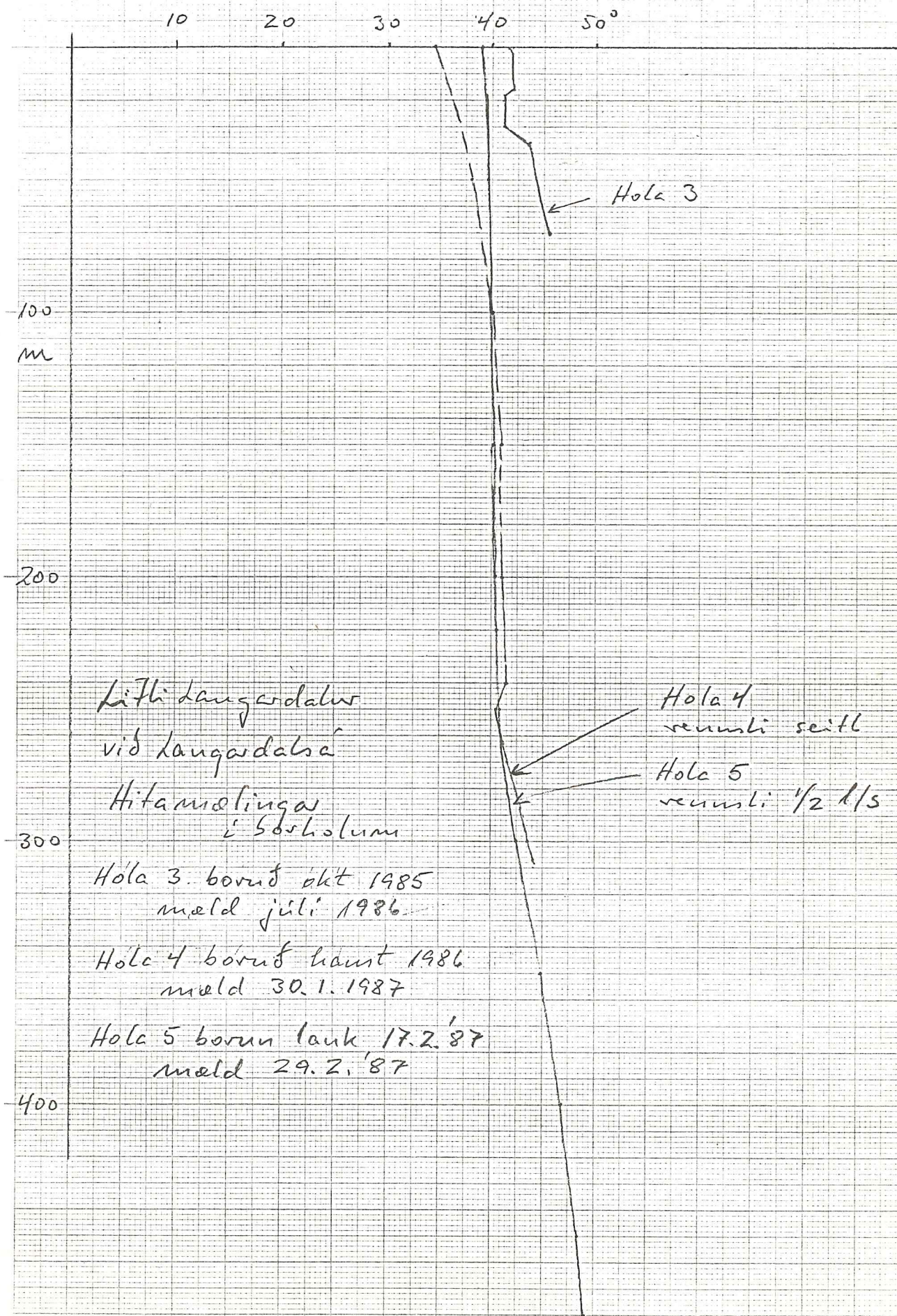

JHD:JK-4604-KS
'86.08.0645-EK

STÓRI/LITLI LAUGARDALUR TÁLKNAFIRÐI

Lítilí Langardalur
 við Langardalsá
 Hitannælingar
 í Sörkolunum

Hóla 3 boruð ákt 1985
 mæld júlí 1986

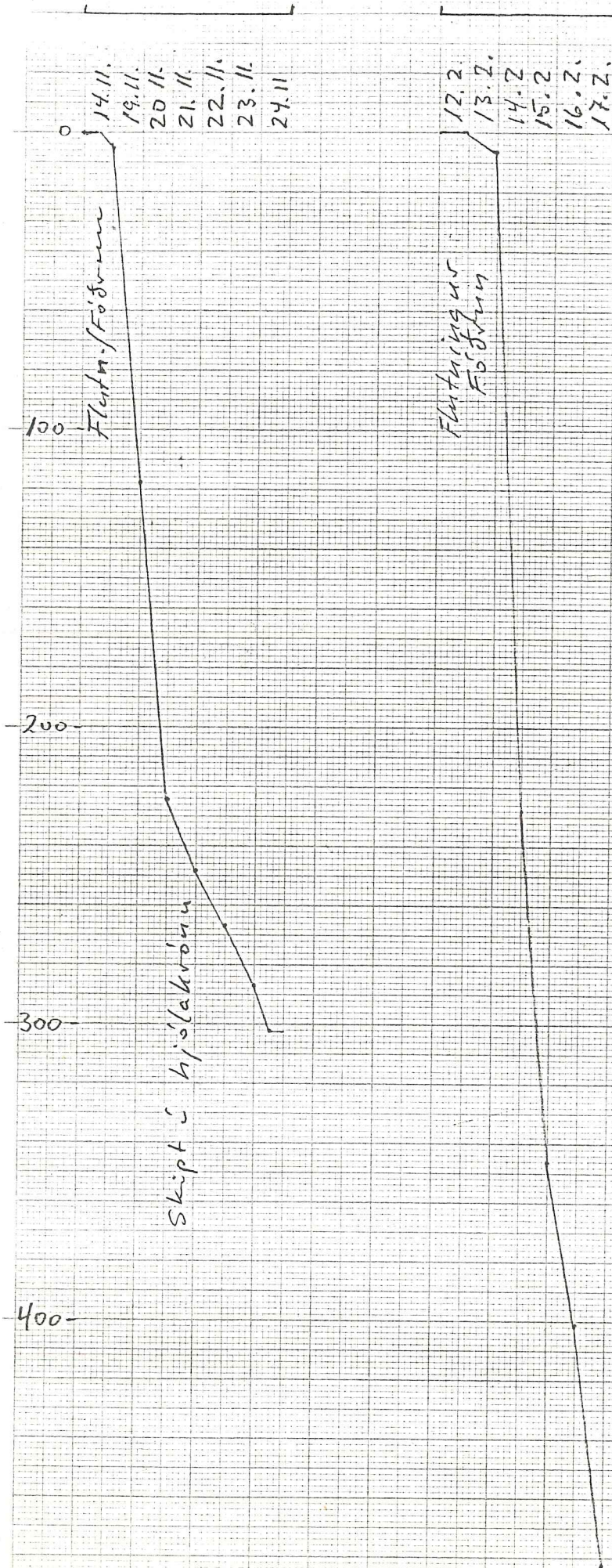
Hóla 4 boruð haust 1986
 mæld 30.1.1987

Hóla 5 borun lauk 17.2.'87
 mæld 29.2.'87

Hóla 4
 reusli seitt
 Hóla 5
 reusli 1/2 m/s

Hola 4

Hola 5

litli Langardalur

Borun hola 4 og 5
nóv. 1986 og febr. 1987

Gangur borunar

Flutningur Föðrunar

Flutningur Föðrunar

Skript í hjólaþróun

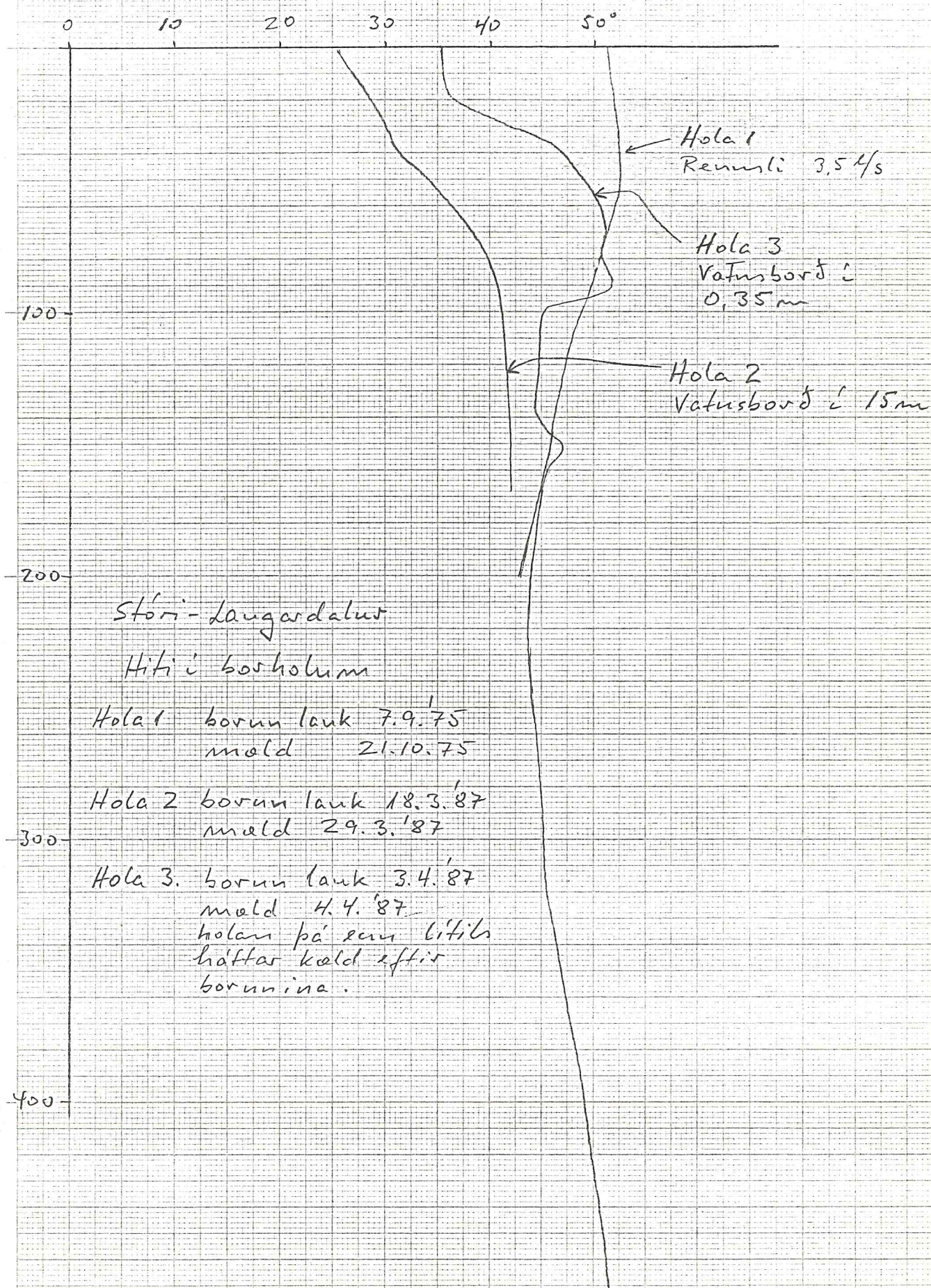
100

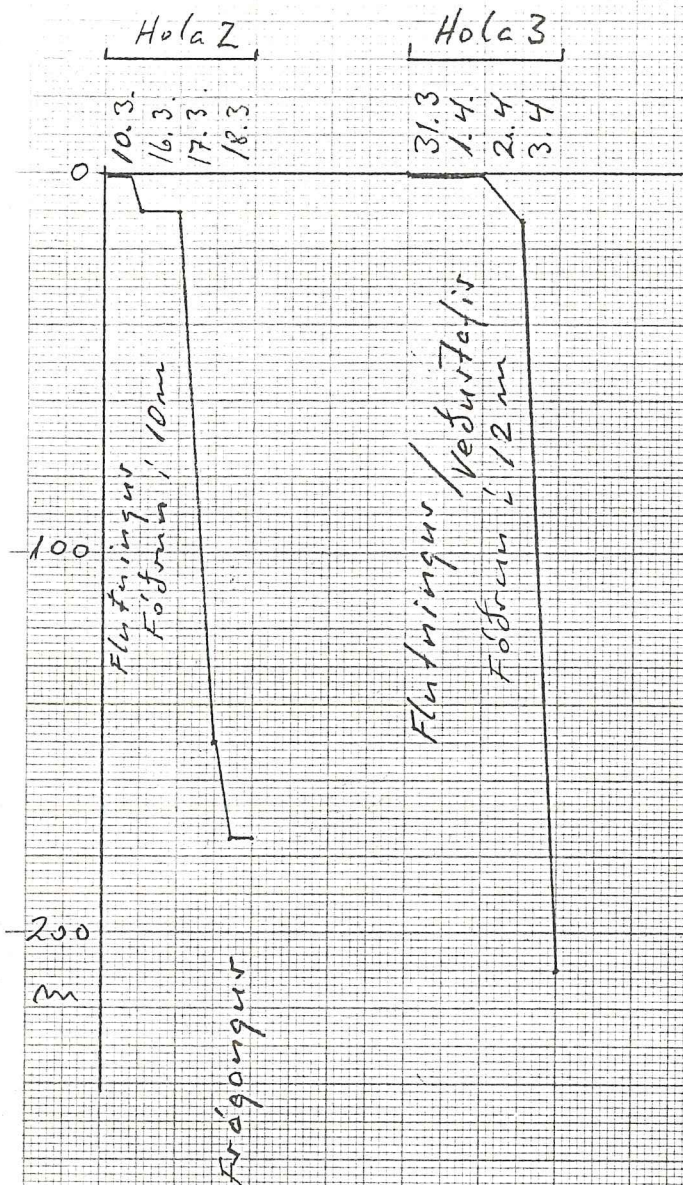
200

300

400

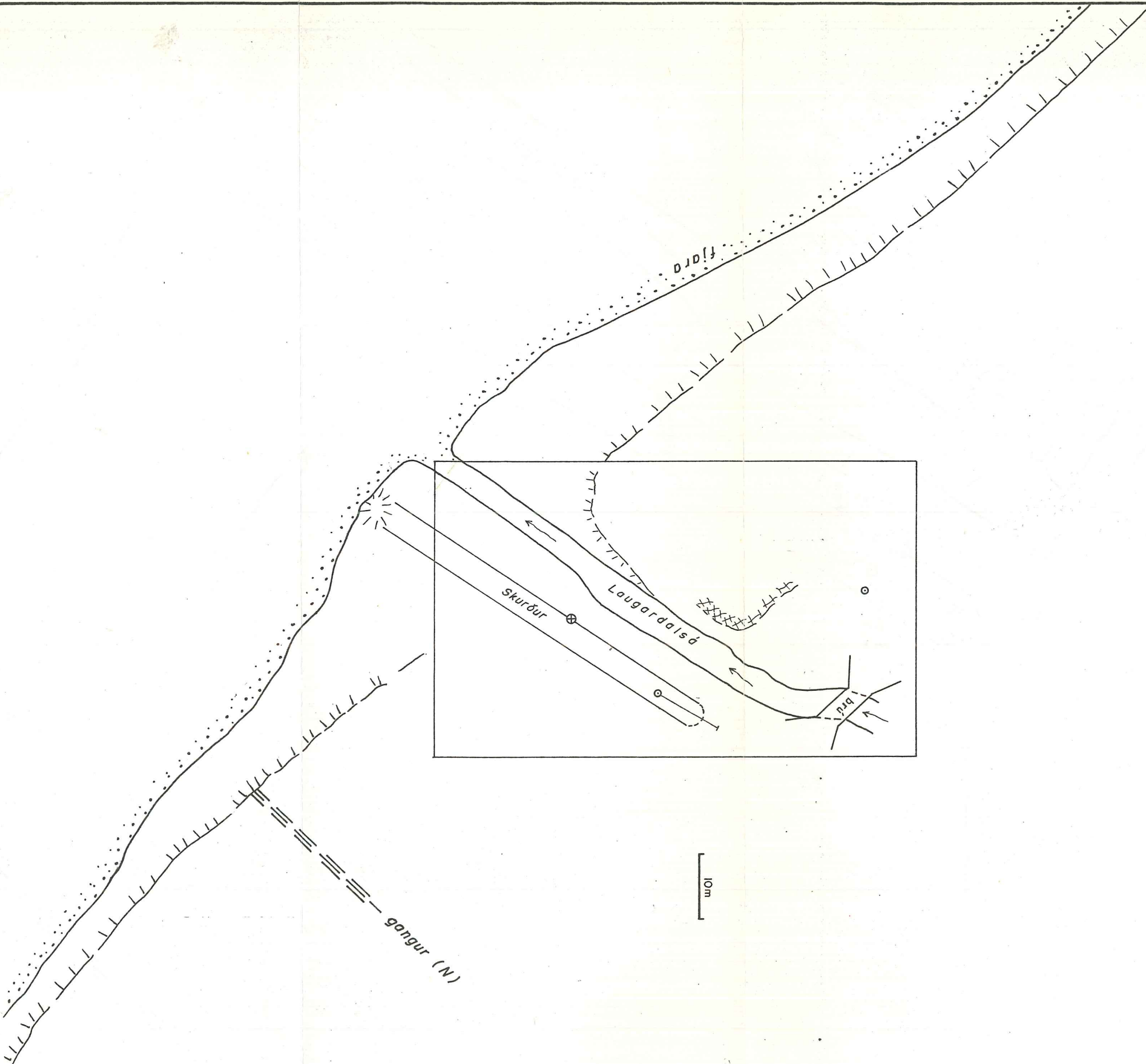

Stóri-Langardalur
 Borein Hóla 2 og 3
 mars/apríl 1987
 Genqur Þorunnar

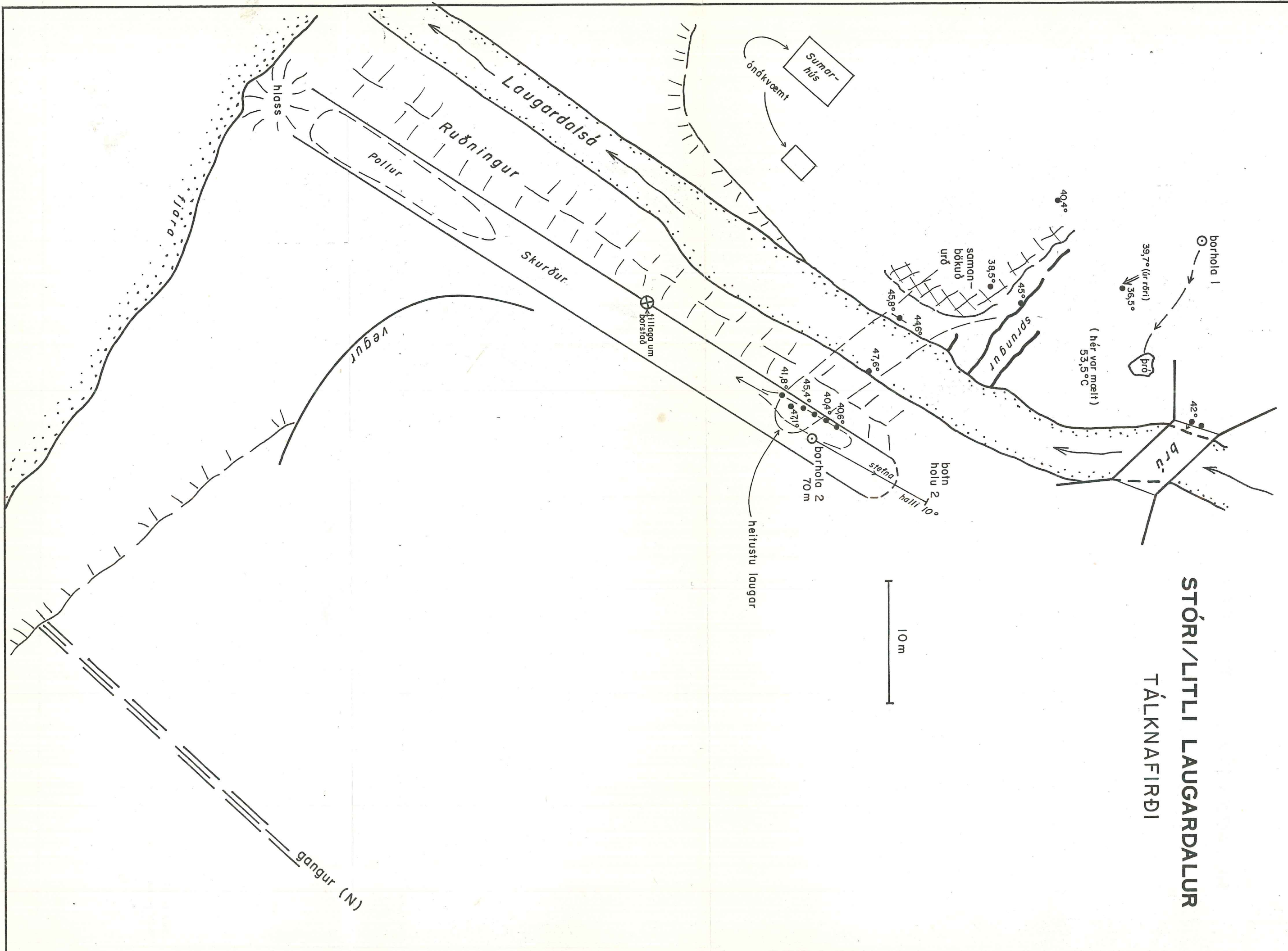
STÓRI/LITLI LAUGARDALUR TÁLKNAFIRDI

NA-SV gangur (N)
40 m fyrir utan laugin
Djúknaulaug
Sjúknaulaug
(Sjúkna)

STÓRI/LITLI LAUGARDALUR TÁLKNAFIRDI

Sumarhús
þókvæmt

borhola 1
39.7° (úr ríri)
36.5°
þró
(hér var meilt)
53.5°C

samanbökun úrð
38.5°
45°
44.6°
45.8°
47.6°

borhola 2
70m
41.8°
45.4°
40.4°
40.6°
47.9°
stefna
helli 10°
heitustu laugar

10m

hláss

Laugardalsá

Ruðningur

Pollur

Skurður

stillaða um borstað

fjóra

vegur

gangur (N)